

Pikassoksen hallituksen puheenjohtajan tervehdys

Maakunta- ja sote-valmistelu on taas nytkähdellyt asemalta toiselle entisen peruspalveluministerin retoriikkaan viitaten. Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta sai miehintöluonnoksensa valmiiksi ja lähetti sen perustuslakivaliokuntaan. Perustuslakivaliokunnan kuulemisten ennakoita jatkuvan tammikuulle. Koko reformin toteutumisen kannalta valiokunnan aikataulu on keskeinen siitä näkökulmasta, saadanko reformi ylipäättään toteutettua. Sosiaalialan osaamiskeskusten näkökulmasta olisi mitä toivottavinta, että uudistus saataisiin toteutettua ja osaamiskeskusten tulevaisuudelle saataisiin kansallinen raami. Tämä ei tarkoita sitä, että sosiaalialan osaamiskeskusten tulevaisuudelle olisi jo olemassa valmis polku. Kansallisen tilanteen selkiytyminen antaisi kuitenkin selvän aikataulun myös sosiaalialan osaamiskeskusten tulevaisuuden suunnittelulle. Positiivista on se, että valtakunnallisessa sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunnassa on sosiaalineuvos Juha Luomalan johdolla tartuttu toimeen.

Sosiaalialan osaamiskeskusten paikasta osana tulevaa kehittämisen rakennetta on keskusteltu monella foorumilla. Joku näkee kehittämisresurssin osana tulevia yhteistyöalueita. Joku toinen painottaa sosiaalialan kehittämistä lähellä maakuntia ja sosiaalialan työtä. Kuulun itse siihen joukkoon, jolle sosiaalialan kehittäminen lähellä asiakkaita, työntekijöitä ja johtoa on tärkeää.

Pidän myös tärkeänä sitä, että peruspalvelujen kehittäminen on tärkeää ja uskon, että maakuntien kehittämisen rakennetta suunniteltaessa perusterveydenhuollon yksiköitä ja sosiaalialan osaamiskeskuksia kannattaa tarkastella yhtenä kokonaisuutena ja tärkeänä kehittämisresurssina. Se, miten tehtävä organisoidaan ja työnjako toteutetaan maakuntien ja yhteistyöalueiden välillä, saadaan varmasti ratkaistua järkevällä tavalla.

Tärkeää on juuri nyt pitää huolta myös siitä, että hyvinvointipalveluja kehitetään tasapainoisena kokonaisuutena ja jatketaan systemaattisesti sosiaalialan kehittämistä tunnistettujen kehittämiskohteiden pohjalta. Tämä kehittäminen kannattaa kytkeä tiiviisti maakuntavalmisteluihin, jossa Pikassos onkin onnistunut mainiosti!

Ennakoin monen muun tavoin sosiaali- ja terveydenhuollon joka tapauksessa irtoavan tulevaisuudessa kunnallisesta rahoitus- ja järjestämispohjasta kuntia suuremmille yksiköille. Toivon, että muutos tehdään nyt valmistellun reformin pohjalta nykyisessä aikataulussa. Selkeät poliittiset päätökset maakunta- ja sote-uudistuksesta antavat sosiaalialan osaamiskeskuksille myös selkeän tulevaisuuden rakenteen ja raamin, johon kehittämisosaaminen siirretään.

Jukka Lindberg
sote-muutosjohtaja, Kanta-Hämeen maakunta
Pikassoksen hallituksen puheenjohtaja

Pikassoksen kehittämistyön suuntaviivoja

Pikassoksen kehittämistyö syyskaudella kietoutui edelleen paljolti maakunta- ja sote-valmisteluun, toiset työryhmät muuttivat muotoaan tai harvensivat koostumistaan, toki osa toiminnoista säilyi myös ennallaan ja toisaalta uusia työryhmiä ja yhteistyökuvioita ilmaantui kartalle. Näistä mainittakoon Satakunnassa aloitettu aikuissosiaalityön ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluprosessien ja palveluinnovaatioiden yhteiskehittäminen yliopiston ja Kampussoite -hankkeen kanssa sekä Kanta-Hämeessä aloitettu pohjatyo tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioteemoissa.

Pikassoksen vetämänä on kokoonnuttu syksyn aikana tiiviisti sosiaalialaa koskevan TKI&O (tutkimus, kehittäminen, innovaatio ja osaaminen) esiselvityksen tiimoilta. Esiselvitys toteutetaan TAYS-yhteistyöalueemme laajuisena eli kolmen maakunnan - Kanta-Häme, Pirkanmaa ja Etelä-Pohjanmaa -yhteistyönä. Ohjaus- ja työryhmätyöskentelyyn osallistuu kyseisten maakuntien TKI&O -toimijoita. Esiselvitys valmistuu helmikuussa 2019 ja se laaditaan, jotta sosiaalialan TKI&O sisällöt ja -rakenteet tulevat tunnetuksi ja huomioon otetuksi, kun yhteistyöalueen TKI-yksikön rakennetta ja toimintaa suunnitellaan.

Esiselvitystä voidaan myös hyödyntää sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisiä TKI&O sisältöjä suunniteltaessa ja suunnattaessa sosiaalialan sisäisiä kehittämissuuntaviivoja.

LAPE -hanke on lopuillaan, mutta toiminta ja kehittäminen on jatkunut syksyn ajan kiivaana niin valtakunnallisesti kuin paikallisesti. Syksyllä jatkettiin lastensuojelun yhteiskehittämissuuntaviivoja, joista Pikassos järjesti yhteistyössä SONetBOTNIAn, THLn sekä maakuntien LAPE-hankkeiden kanssa YTA -alue tasoisesti erityisen vaativien lasten ja nuorten palveluiden OT-teemaisen yhteiskehittämissuuntaviivon. Osaamis- ja tukikeskus perustamissuunnitelmia tehdään niin ikään sekä kansallisesti että viidellä yhteistyöalueella. Nyt odotetaan vain valtiovallan siunausta OT-keskusten rahoituksen ja jatkovalmistelun turvaamiseksi.

Tuula Tuominen
toimitusjohtaja

Kansa-koulu II -hanke toimintansa puolivälissä

[Kansa-koulu II -hanke](#) tukee määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönottoa sote-organisaatioissa ja vahvistaa alueellisesti tarvittavaa tukea sosiaalihuollon Kanta-palveluihin liittyttäessä. Hanketta toteutetaan ajalla 1.1.2018-31.12.2019. Syksyn aikana on tiivistetty yhteistyötä Pikassoksen alueen maakuntien ICT-valmistelijoiden ja THL:n alueellisten erikoissuunnittelijoiden kanssa. Joka maakunnassa järjestettiin lokakuussa Kanta-yhteistyöseminaarit em. toimijoiden yhteistyönä. Yhteistyöseminaarien tavoitteena oli lisätä sosiaalihuollon asiakastyötä tekevien, esimiesten, kirjaamisvalmentajien ja asiakastietojärjestelmien pääkäyttäjien osaamista ja yhteistyötä sosiaalihuollon tiedonhallinnassa. Tilaisuudessa kuultiin alustukset THL:n OPER-yksiköstä, Kansa-koulu II -hankkeesta ja maakuntavalmisteluista sekä pohdittiin yhdessä, miten maakunnissa voidaan valmistautua Kantaan liittymiseen sosiaalihuollon osalta.

Kirjaamisvalmentajia on valmennettu Pikassoksen alueelle noin 250 pääasiassa julkiselle sektorille. Tämä osaava joukko on kouluttanut edelleen tuhansia työntekijöitä omissa organisaatioissaan. Tällä hetkellä hankkeessa valmennetaan uusia kohderyhmiä koko Suomen alueella. Uusina kohderyhminä ovat sosiaalihuollossa toimivat esimiehet, yksityiset palveluntuottajat, koulutusorganisaatioiden edustajat, asiakastietojärjestelmien pääkäyttäjät ja asiakirjahlinnosta vastaavat henkilöt. Kirjaamisvalmentajien verkostojen tapaamisia pilotoitiin syksyllä etäkokousteknikkaa käyttäen. Pikassoksen alueen asiakastietojärjestelmien pääkäyttäjät on kokoonnutunut yhteen eri kokoonpanoilla ja keskeisenä teemana tapaamisissa on ollut nykytilakartoituksen työkalun käyttö ja sen soveltaminen oman kunnan ja maakunnan tarpeisiin. Hanke on käynnissä vielä vuoden 2019 loppuun asti ja toiminnasta voi lukea lisää [Socomin sivuilta](#) ja [Pikassoksen sivuilta](#).

Anni Kuhalainen
suunnittelija, aluekoordinaattori Kansa-koulu II

PRO SOS -hankkeen kärkiteemat ja keskeiset tuotokset

ESR-rahoitteisen valtakunnallisen PRO SOS -hankkeen toiminta on rakentunut osahankkeista, joiden toteuttajina on ollut seitsemän sosiaalialan osaamiskeskusta, Jyväskylän yliopisto/Kokkolan yliopistokeskus Chydenius sekä Suomen Kuntaliitto. Syksyn aikana hankkeen toimintaa on jäsennetty osahankkeiden yhteisten kärkiteemojen kautta: 1) Palvelutarpeen arviointi -käsikirja, 2) Kykyviisari, 3) Taloussosiaalityö, 4) Maakunnallistuva aikuissosiaalityö, 5) Kela-kunnat sosiaalityön yhteistoimintamalli, 6) Sosiaalinen kuntoutus, 7) Yhteiskehittäminen ja osallisuus, 8) Toiminnallisuus ja ryhmämuotoisuus sosiaalityössä, 9) Jalkautuva sosiaalityö ja matalan kynnyksen palvelut sekä 10) Omatyöntekijäisyys ja erityisen tuen tarpeessa olevat.

Pikassoksen osahanke on ollut vahvasti mukana taloussosiaalityön ja Kela-kunta sosiaalityön yhteistoimintamallin kehittämisessä sekä maakunnallistuva aikuissosiaalityö -verkoston työskentelyn suunnittelussa ja toteutuksessa. Hankkeessa kertynyttä tietotaitoa on hyödynnetty aktiivisesti myös maakunta- ja sote-valmistelutyössä. Keskeistä osahankkeen toiminnassa on ollut tukea kuntien työntekijöitä uudenlaisten sosiaalityön työmuotojen ja -orientaatioiden kehittämiseen ja käyttöönottamiseen. Osahankkeessa on koottu yhteen kuntien toimivia käytäntöjä sekä toteutettu vuosina 2017 – 2018 neljä teematyöpajasarjaa, joihin on sisältynyt yhteensä 19 työpajaa. Työpajasarjojen teemoja ovat olleet: 1) moniammatillinen yhteistyö, 2) ryhmämuotoinen sosiaalityö sekä matalan kynnyksen toiminta ja jalkautuva sosiaalityö, 3) taloussosiaalityö ja 4) aikuisten, lasten ja perheiden palvelujen yhteistyö.

Kela-kunnat sosiaalityön yhteistoimintaan liittyen on koottu maakunnallinen yhteistyöryhmä sekä toteutettu kuntien ja Kelan työntekijöiden välisiä teemataapaamisia. Niiden teemoina ovat olleet asumisen turvaaminen, nuorten tarpeet sekä asiakkaan asema ja oikeudet. Yhteistoiminnan edistämiseksi on järjestetty työpajat myös Varsinais-Suomessa ja Kanta-Hämeessä. Asiakkaiden osallisuutta on edistetty Kelan toimeentulotuen asiakasraadin ja kolmen laatutyöpajan kautta. Asiakkaat ja työntekijät Tampereelta, Kangasalta ja Nokialta ovat innostuneesti antaneet kommentteja Kelan perustoimeentulotuen päätösten selkeyttämiseksi ja ymmärrettävyyden parantamiseksi.

PRO SOS -hanke on saanut jatkorahoituksen 31.7.2019 asti. Kevään toiminnassa painottuvat hankkeen tuotosten koostaminen kärkiteemojen mukaisesti sekä tulosten jalkauttaminen ja juurruttaminen sekä alueellisesti että valtakunnallisesti. Esimerkiksi taloussosiaalityöstä on tulossa julkaisu, joka sisältää avauksia tästä työorientaatiosta niin käytännön sovelusten ja kehittämistyön kuin teoreettisen ja yhteiskunnallisen tarkastelun pohjalta. Kela-kunta sosiaalityön yhteistoimintamallista julkaistaan keväällä vielä versio 2.0. ja maakunnallistuva aikuissosiaalityö -verkoston tuotoksista koostetaan yhteenvetoa. Kehittämistyötä jatketaan edelleen myös yhteistyökokousten ja työpajojen muodossa. Hankkeen tuotoksia julkaistaan hankkeen sivuilla www.prosos.fi

Heli Niemi
kehittämispäällikkö

Sirpa Karjalainen
hankekoordinaattori
PRO SOS -hanke

**Pikassoksen leidit kiittävät yhteistyöstä
ja toivottavat kaikille rauhallista joulua
ja menestystä vuodelle 2019!**

Tampere	Åkerlundinkatu 2A	
Tuula Tuominen	toimitusjohtaja	050 531 5439
Tuija Rantanen	toimistos sihteeri	050 356 4226
Heli Niemi	kehittämispäällikkö	050 361 9500
Anni Kuhalainen	suunnittelija, aluekoordinaattori	050 357 4432
	Kansa-koulu II -hanke	
Sirpa Karjalainen	hankekoordinaattori	050 599 6411
	PRO SOS -hanke	
Nanna Miettunen	projektikoordinaattori	050 349 5610
	Pirkanmaan Lape-hanke Pippuri	
Hämeenlinna	Sorsanpolku 2B	
Seija Junno	kehittämispäällikkö	050 599 6415
Satu Loippo	sosiaaliamies	050 599 6413
Pirkko Jokinen	tietoassistentti	
Pori	Antinkatu 16B	
Heli Toroska	suunnittelija	050 352 9953

sähköpostiosoitteet ovat muotoa
etunimi.sukunimi@pikassos.fi
www.pikassos.fi

Tiedotteen joulukoristekuvat:
Pixabay
Tiedotteen taitto:
Anni Kuhalainen